

DIVADLO F. X. ŠALDY LIBEREC

VÝTVARNÉ ŘEŠENÍ INTERIÉRU HLEDIŠTĚ

A. PRŮVODNÍ ZPRÁVA

DOKUMENTACE PRO PROVEDENÍ STAVBY

ARC PROJEKT

03 / 2019

A.1. Identifikační údaje

A.1.1. Údaje o stavbě

a) název stavby

Divadlo F. X. Šaldy Liberec, Výtvarné řešení interiéru hlediště

b) místo stavby

Divadlo F. X. Šaldy, nám. Dr. E. Beneše 462/27, Liberec I – Staré Město, parc. č. 2

c) předmět dokumentace

rekonstrukce a oprava interiéru hlediště divadla

A.1.2. Údaje o žadateli

a) jméno, příjmení a místo trvalého pobytu

Divadlo F. X. Šaldy, p.o., Zhořelecká 344/5, 460 01 Liberec

zastoupené paní ředitelkou Ing. Jarmilou Levko

A.1.3. Údaje o zpracovateli dokumentace

a) jméno, příjmení, obchodní firma, identifikační číslo

ARC PROJEKT – Ing. arch. akad. arch. Jan Hendrych, IČO 14991667

Magistrů 11, 140 00 Praha 4

b) jméno a příjmení hlavního projektanta

Ing. arch. akad. arch. Jan Hendrych

autorizace ČKA: 01735

telefon: 777122152

email: atelier@arcprojekt.cz

c) jméno a příjmení projektantů jednotlivých částí

interiér: Ing. arch. Veronika Veselá

A.2. Členění stavby na objekty

Stavba je navržena jako jeden stavební objekt.

SO 1: hlediště divadla

A.3. Seznam vstupních podkladů

Zaměření interiéru divadla / STORING s.r.o

Fotodokumentace provedených sond.

Projekty VZT, PO, posouzení z hlediska akustiky.

Historické plány divadla, literatura.

Pro potřeby tohoto stupně projektové dokumentace byl prováděn místní průzkum projektanta.

Pro zjištění majetkoprávních vztahů bylo využito údajů z databáze katastru nemovitostí.

DIVADLO F. X. ŠALDY LIBEREC

VÝTVARNÉ ŘEŠENÍ INTERIÉRU HLEDIŠTĚ

D.1. Dokumentace stavebního objektu

D.1.1. Architektonicko – stavební řešení

a) technická zpráva

DOKUMENTACE PRO PROVEDENÍ STAVBY

D.1. Dokumentace stavebního objektu

D.1.1. Architektonicko – stavební řešení

a) technická zpráva

Historie Divadla

Poté, co v roce 1879 vyhořelo původní liberecké Cechovní Divadlo, byla v roce 1881 vypsaná soutěž na novou budovu. Tu vyhrála dvojice architektů Hans Miksch a Julian Niedzielsky z Vídně. Vzájemné nepochopení vítězných autorů s městem jako zadavatelem však nakonec vedlo k tomu, že k vytvoření návrhů byla vyzvána tehdy už dobře zavedená kancelář Fellner&Helmer. Divadlo bylo podle jejich návrhu dokončeno v roce 1883.

Libereckému Divadlu je typově nejbližší Volkstheater v Budapešti a divadlo v Ausburgu – obě stavby jsou rovněž dílem ateliéru F&H. Současně s libereckým divadlem pracovali oba architekti i na stavbě divadla v Brně – dnešním Mahenově divadle. V krátkém období po dokončení libereckého Divadla navrhli F&H další divadla v Rijece (dnešní Chorvatsko, 1885), v Segedině (Maďarsko, 1886), v Karlových Varech (1886) a v Praze (1888), kde vystavěli budovu Státní opery.

Všechny zmíněné stavby včetně libereckého Divadla spojuje především dispoziční a prostorové uspořádání, typické pro divadla přelomu 19. a 20. století. Ve společnosti té doby postupně nabývaly na důležitosti demokratické principy, což v divadelní architektuře vedlo k potlačení lóží jako prominentních míst na vyvýšených balkónech. Větší prostor v dispozici tak zaujal samotný amfiteátr. Celkové hlediště bylo koncipováno do podkovovitého nebo lyrového tvaru. Prostor nad hledištěm býval ukončen klenutým stropem. V případě libereckého Divadla sahají sedadla v parteru až pod první balkón. Na portál jeviště navazují proscéniové lóže. Směrem k zadní straně sálu jsou umístěny další dvě dvojice lóží - jak v úrovni zvýšeného parteru, tak v úrovni prvního balkónu. Mezistěny lóží směřují k jevišti. Na druhém balkónu jsou pod probíhající arkádou umístěna klasická sedadla, rozmístěná ve dvou úrovních přirozeně se zasouvající galerie.

Stávající stav Divadla

Stávající podoba divadla F. X. Šaldy stále odpovídá době vzniku stavby. Rukopis autorů F&H je i přes postupné dílčí úpravy interiéru stále čitelný. Přesto je třeba některé z dodatečných zásahů přehodnotit a navrátit tak prostoru nejen jeho původní architektonický charakter, ale také jeho akustické vlastnosti.

Současný stav prostoru hlediště divadla lze charakterizovat jako dožilý a akusticky nevyhovující potřebám divadelní produkce. Po konzultacích s NPU Liberec je záměrem vedení divadla podobu hlediště navrátit do předpokládané původní historické podoby s možnou soudobou výtvarnou interpretací a výrazně zlepšit jeho akustické poměry. Tyto změny by měly navazovat na uvažovanou rekonstrukci vzduchotechniky, jejíž realizace bude zahájena v polovině roku 2019.

Největší ranou jsou v tomto smyslu pozůstatky rekonstrukce provedené před čtyřiceti lety, kdy byly na většině částí vnitřních stěn hlediště použity textilii pokryté dřevěné panely. Tyto prvky dle provedené akustické studie způsobem provedení (volně napnutá textilní tapeta na podkladní konstrukci) ve velké míře pohlcují zvuk a brání jeho dalšímu odrazu směrem do navazujících prostor hlediště.

Z architektonického hlediska je použití obkladových panelů rovněž nepatřičné, protože je tímto způsobem zcela potlačen tektonický princip uspořádání prostoru.

Skutečné nosné sloupky balkónů a stropů se ztrácejí v uměle vloženém členění kazet. Radiálně orientované stěny lóží, které by se správně měly vyčleňovat ze všeobjímajícího obvodu zadní stěny, jsou potlačeny a mizejí ve zmeti reliéfů dřevěných obkladů a ploch tapet zarámovaných rámy, které svým rastrem a bílou barvou potlačují původní architektonický záměr a vnášejí do prostoru hledišť zcela nové měřítko a jistý neklid.

Principy výtvarného řešení interiéru hledišť

Součástí řešení je odstranění všech nevhodných obkladů stěn včetně tapet v prostoru celého hledišť. Po odstraněných obkladech budou na všech nosných stěnách provedeny sádrové stěrky či jiné akusticky a stavebně – technicky vyhovující povrchy a v případě neexistence pevného jádrového podkladu na nosných stěnách bude vše omítnuto jádrovou omítkou a posléze sádrovou stěrkou. Dále budou v návaznosti na nové povrchy a změny hloubek stěn hledišť vyřešeny a navrženy všechny navazující detaily, na prvcích, které budou z historického hlediska ponechány (např. obložky dveří, historické táflování... atd). Dále dojde k odstranění stávající nevhodné primátorské lóže a vyřešení prostoru pro zvukařský post včetně materiálového a konstrukčního řešení s ponecháním stávajícího samostatného vstupu. Všechny projektové fáze byly podrobně konzultovány s vedením divadla a NPÚ Liberec.

Hlavním motivem výtvarného řešení se tak stává odstranění kazetových obkladů s textiliemi, které jsou problematické jak z hlediska akustického, tak architektonického. Cílem je celý prostor barevně i materiálově zklidnit a o to víc nechat vyniknout původní dekorativní prvky jako je strop, čela balkónu a galerie a lóží. Původní obvodové zdi by měly být opět odhaleny, repasovány a nově vymalovány. Hladký pevný povrch plných stěn je z hlediska akustiky ideální. Díky sjednocení povrchu zadní obvodové zdi se znovu vyjeví skutečná tektonická podstata uspořádání prostoru – nesené balkóny a nesoucí sloupky. Aby byla prostoru vrácena jeho důstojnost a zároveň nepůsobil příliš monochromaticky, je výmalba obvodové stěny navržena jemně strukturovaná, v tónech vycházejících z odstínů původních barev na stěnách – bílé a zlaté. Malba odpovídá odstínu RAL 1014 (bílá káva), omyvatelná, saténový povrch. Struktura barvy je daná prokládaným způsobem tažení pomocí kovové stěrky.

Aby se zdem vrátilo správné měřítko, zůstane obvodovým stěnám jejich spodní obložení odpovídající členění vystupujících lóží v parteru. V polích mezi nosnými a nárožními pilíři bude použita tenká, hluboká kazeta, nárožní a nosné prvky budou zvýrazněny silnější a méně hlubokou kazetou. Mezi stropem balkónů a obvodovou stěnou bude použita jemná oddělovací římsa. Spodní dřevěné obložení stěny je navrženo jako bílé, aby správně navázalo na barvu předních stěn lóží a odstín vstupních dveří. Šikmé dřevěné stěny lóží (z vnitřních i vnějších stran), stejně jako další vložené vystupující dřevěné prvky, zůstanou nadále v původním kazetovém provedení, aby byl jejich charakter oddělen od zděné obvodové stěny. Odstín těchto stěn lakován do odstínu RAL 1013 (slonová kost), povrch polomatný saténový, omyvatelný, aby splynul s navazujícími dekorativními štuky, původní plastickou dekorací a stávajícími dveřmi a jejich původními obložkami. Stejným odstínem budou vymalovány i spodní strany rovných hladkých stropů pod balkóny.

V rámci projektu je navržena i úprava oken do režie, jejichž ostění jsou zamýšlena jako pravoúhlá, jasně vložená do rámců ve zděné obvodové stěně. Zjednodušená bude i podoba stávající primátorské lóže. Její novodobá přezdobená násilně vložená podoba bude nahrazena kabinou zvukaře. Záměrně jednoduchá kubická konstrukce z CLT panelů bude přiznávat utilitární charakter, splyne s ostatními prvky interiéru použitím stejného barevného odstínu stěn. Stěny nebudou dekorovány lištami, pouze v kontaktu se zadní stěnou hledišť budou použity stínové drážky, podporující dojem vložení tohoto prvku do hledišť, spíše jako kus nábytku, než plnohodnotná součást interiéru. Čelní strany stěn budou osazeny kolmo (nikoli šikmo) na procházející strop. Vnitřní stěny jsou navrženy hladké bez dekorů. Z prostoru kabiny bude odstraněno

mosazné zábradlí a dekorativní závěsy pod stropem.

Ke zlepšení akustických vlastností prostoru hlediště jsou také navrženy nové dekorativní závěsy. Ty budou umístěny pouze pod stropy lóží (nikoli podél stěn) a budou ušity ze speciální odrazivé nehořlavé textilie zvané echo samet, která má z hlediska šíření zvuku výborné odrazivé vlastnosti. Odstín závěsů je navržen v rubínové barvě, aby se odstínem přiblížil provedení stávajících textilií – barvě sedadel a koberců.

Součástí rekonstrukce interiéru je i snížení stávajícího zábradlí na druhém balkóně a galerii, v úrovních pod arkádami. Stávající zábradlí nevyhovuje z hlediska viditelnosti a zejména materiálového provedení. Nové zábradlí je navrženo z mosazných trubek, odkazuje na materiál původních zámečnických konstrukcí. Nově navržená výška zábradlí je dostatečná z hlediska bezpečnosti a zároveň zajišťuje nerušený výhled na jeviště, což stávající konstrukce neumožňovala.

Výměna zábradlí se předpokládá v další etapě (v návaznosti na úpravu podlahy, event. křesel).

V souladu s výsledky akustické studie je navrženo i zvětšení orchestřiště, jehož vnitřní stěny budou provedeny z černé překližky. Část stropu nad orchestřištěm bude ze šikmena, aby byl zvýšen odraz zvuku směrem k divákům. Tato část projektu bude proveden v další etapě.

POUŽITÉ MATERIÁLY:

- stěny / zdivo:	- jádrová omítka + sádrová omítka + malba
- odstín+materiál malby:
cca RAL 1014 (bílá káva), omyvatelná
saténový povrch
- stěny / lóže:	- dřevěný obklad (překližka tl. 12mm) na stávající konstrukci
(OBST, S)
- dřevěné lišty (L1 – L4)
- lakováno+odstín a materiál:
cca RAL 1013, polomat,(slonová kost), omyvatelná,
saténový povrch
- stěny / zvukař
lóže balkon střed:	- CLT panel tl. 62mm
- lakováno+odstín a materiál:
cca RAL 1013, polomat, (slonová kost), omyvatelná,
saténový povrch, dtto stěny lóže
- dekorační závěsy
v lóžích:	- speciální zvukoodrazová nehořlavá textilie – echo samet,
barva rubínová (dtto stávající)
- čalounění předprsní	- nehořlavý samet, barva rubínová (dtto stávající)

Zásady organizace výstavby

a) potřeby a spotřeby rozhodujících médií a hmot, jejich zajištění

Samotné staveniště musí být omezeno na vlastní prostory divadla.

Zásobování stavby stavebním materiálem a odvoz stavebního odpadu musí být proveden vždy jednorázově. Zařízení staveniště musí být umístěno v rámci vnitřních prostorů objektu.

Eventuálně poškozené okolní plochy a komunikace musí být uvedeny do původního stavu nejpozději s ukončením stavebních prací.

K oznámení o užívání stavby nebo ke kolaudačnímu souhlasu musí být doložena likvidace odpadních látek v souladu se zákonem.

Tabulka odpadů			
Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie (Nebezpečný, Ostatní)	Způsob likvidace
17 01 03	Tašky a keramické výrobky	O	Řízená skládka
17 01 07	Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel a keramických výrobků	O	Řízená skládka
17 02 01	Dřevo	O	Řízená skládka
17 02 03	Plasty	O	Řízená skládka
17 03 01	Asfaltové směsi obsahující dehet	N	Řízená skládka
17 04 01	Měď, bronz, mosaz	O	Výkup druhotných surovin
17 04 06	Železo a ocel	O	Výkup druhotných surovin
17 05 04	Zemina a kamení	O	Řízená skládka
17 08 02	Stavební materiály na bázi sádry neuvedené pod číslem 17 08 01	O	Řízená skládka
17 09 04	Směsné stavební a demoliční odpady neuvedené pod čísly 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03	O	Řízená skládka
20 03 01	Směsný komunální odpad	O	Řízená skládka

